

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО - БУРГАС

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ
ТЕСТ

по български език и литература за ученици от 7 клас

Общински кръг - 17.02.2007 г.

Уважаеми ученици,

Предложеният тест съдържа 60 езикови и литературни задачи - 50 задачи с избираем отговор и 10 задачи със свободен отговор. Внимателно прочетете условието на задачите. Към всяка задача с избираем отговор са дадени 4 възможни отговора, от които само 1 е правилен.

Всяка правилно решена задача ще Ви донесе 1 или 2 точки, като максималният брой точки от теста е 100. Грешното решение или липсата на решение няма да Ви носи точки.

Времето за решаване на теста е 2 астрономически часа.

Успешна работа!

Прочетете текста и отговорете на въпросите от 1 до 5.

Гениалният Уилям Шекспир е роден на 23 април 1564 година и е починал на същия ден след петдесет и две години в родния си град Стратфорд на реката Ейвън, недалеч от Лондон. Гениалното му творчество и досега предизвиква въпроси и хипотези, тъй като поради мащабността му е трудно да се повярва, че то е дело само на един творец.

Малкият Уилям е бил палаво дете, известно повече с пакостите си, отколкото с разумните си постъпки. Като ученик, вместо да се занимава с природознание, физика и химия, е трябвало да изучава латински език и да чете римските поети Овидий и Хораций. Вероятно той не е успял да ги усвои особено добре, за което съдим по думите на неговия съвременник Бен Джонсън: „Латински ти знаеш лошо, а с гръцкия си още по-зле.“ Скоро обаче „скучните“ занимания увлекли малкия Уилям и общуването с книгите започнало да му доставя удоволствие. Освен това през свободното си време той много обичал да наблюдава тълпата по градския площад, която го омайвала с разнообразието от човешки лица, фигури и цветове. Друго любимо негово занимание било както **да слуша злободневни градски истории**, така и с особен интерес да поглъща разказаните му древни легенди и предания. Животът се оказвал все по-чуден и загадъчен. Силните впечатления оставяли светли петна **в** детското му съзнание, които по-късно драматургът Шекспир успял да доразвие в сюжети на едни от най-прекрасните си пиеси.

/Св. Пачева/

1. Кое е най-подходящото заглавие за откъса:

- а/ Шекспир и неговото време
- б/ Животът на великия драматург
- в/ Детето Шекспир
- г/ Кой се крие зад името на Шекспир.

2. Думата „хипотеза“ във второто изречение може да бъде заменена с:

- а/ предсказание
- б/ предположение
- в/ научна теория
- г/ съмнение.

3. Гениалното творчество на Шекспир поражда въпроси и догадки, защото е:

- а/ сътворено много отдавна
- б/ много голямо по обем
- в/ жанрово разнообразно
- г/ писано през различни периоди.

4. Овидий и Хораций са:

- а/ съвременници на Шекспир
- б/ съученици на Шекспир, които се справяли по-добре от него с латинския език
- в/ древногръцки герои от митологията
- г/ древноримски поети.

5. Изразът „да слуша злободневни градски историйки“ означава:

- а/** да слуша древни легенди и предания
- б/** да слуша забавни разкази от ежедневието на съгражданите си
- в/** да слуша забавни разкази за известни хора от града
- г/** да слуша зловни историйки за прегрешили съграждани.

6. В коя от следните думи са допуснати 2 правописни грешки:

- а/** удобрявам
- б/** усигорявам
- в/** упустошавам
- г/** упращавам.

7. В кое от следните изречения НЕ е допусната правописна грешка:

- а/** Всичките му съученици бяха убедени, че той не е способен да извърши непочтенна постъпка.
- б/** Отчаянието постепенно завладя цялата компания, защото през последната седмица постоянно валеше и пътищата станаха непроходими.
- в/** По опустелите улички нямаше жива душа, градчето тънеше в блаженно лятно спокойствие,
- г/** Бях трогната от преданността на четириногия си приятел, който ме придружаваше навсякъде.

8 - 10. В коя от изброените думи е допусната правописна грешка:

8.

- а/** безмислен
- б/** безмаслен
- в/** безмилостен
- г/** безмълвен.

9.

- а/** казал
- б/** писал
- в/** викал
- г/** донесал.

10.

- а/** откровена
- б/** съвършенна
- в/** рождена
- г/** съвременна

11. В кое от следните изречения е допусната грешка при употребата на променливо Я:

- а/** Всеки ден купуваме пресни зеленчуци,
- б/** Вече срещам все по-малко невярни твърдения,
- в/** Откриха нов магазин за мляко и млечни продукти,
- г/** Родителите понякога взимат прекалено строги мерки.

12. Коя от подчертаните думи е написана грешно:

Денем слънцето нагрява скалите, нощем те изстиват /**А**/ - постоянното /**Б**/ разширяване /**В**/ и свиване създава по повърхността /**Г**/ им малки пукнатини.

13. В коя от следните думи на празното място трябва да се напише „е“:

- а/** н...когашен
- б/** п...съчен
- в/** в...рност
- г/** др...нки

14. Коя от следните думи трябва да бъде поставена на мястото на многоточието в изречението:

Моля те, попитай **къде се намира библиотеката.**

- а/** някой
- б/** някого
- в/** някому
- г/** някои.

15. В кое от следните изречения и двете означени думи трябва да се членуват с пълен член:

- а/** **Град...** беше нападнат от **авангрд...** на византийската войска,
- б/** Студени... вятър не можеше да уплаши добре облечени... пътник,
- в/** Луди... Мунчо се оказва **нощни...** призрак, който е уплашил Огнянов в манастира.
- г/** **Роман...** е написан от **писател...** след Освобождението.

16. В кое от следните изречения е допусната пунктуационна грешка:

- а/** Небето, безоблачно и синьо, не предвещаваше нито капка дъжд.
- б/** Жената влетя в стаята, запъхтяна и ядосана,
- в/** Безоблачно и синьо небето не предвещаваше нито капка дъжд.
- г/** Запъхтяна и ядосана, жената влетя в стаята.

17. В кое от следните изречения НЕ е допусната пунктуационна грешка:

- а/** Водата, черна, страшна шумеше глухо пред него.
- б/** А думите на Странджата силни и трогателни, още ехтяха в ушите му.
- в/** Македонски лют, рошав, кръвожаден тичаше по сцената,
- г/** Излязохме навън, смълчани и унили, и сякаш потънахме в разлюляно море.

18. Колко запетаи трябва да се поставят в следното изречение:

Момчето се шмугна в първата улица която му се случи и тръгна бързешката като пипаше зидовете за да се оправи и се спъваше в тъмното. (.....)

19. В кое от следните изречения НЕ е пропусната запетая:

- а/** Скоро блесна и месечината и увеличи обаянието на тоя идилически час.
- б/** Ти си народен човек, господине и за такива братя аз душата си давам,
- в/** Тогава той измина двора, като пъшкаше обезсилен и седна на първото стъпало на стълбата, която отиваше за горния кат.
- г/** Тогава той видя, че и двамата му сина, от които големият имаше едвам тринайсет години, стояха пред огнището, пълно с жарава и вършеха нещо там.

20. На кои от означените с цифри места в следното изречение трябва да се поставят запетаи? Запишете съответните цифри.

Да се познават /1/ случилите се по-рано в тоя свят неща и делата на ония /2/ които са живели на земята /5/ е не само полезно /4/ но и твърде потребно /5/ любождри читателю.

21. В кой от редовете, изброени под следващото изречение, местата на запетаите са посочени правилно:

Ако времето е хубаво /А/ ще се изкачим до хижата /Е/за /В/ която вчера ти разказвах /Г/ и ще се опитаме да направим снимки отвисоко.

- а/** АБВ
- б/** БВ
- в/** АБ
- г/** АБГ.

22 - 25. При коя от изброените двойки думи има отношение както при двойките:

22. съпричастие - състрадание

- а/** нападение – отбрана
- б/** час - междучасие
- в/** подстрекавам – предизвиквам
- г/** възмущение - съгласие.

24. къща - покрив

- а/** врата - прозорец
- б/** тенджера – капак
- в/** бутилка - дъно
- г/** часовник - торта.

23. буря - вятър

- а/** заглавие - текст
- б/** поет - творба
- в/** поезия – ода
- г/** разказ - повест

25. рожден ден - торта

- а/** ресторант – сервитьор
- б/** бонбон - дъвка
- в/** мелба – сладолед
- г/** Никулден - риба.

26. В кой от следните редове думите са синоними:

- а/** войник – въстаник
- б/** ругателство - кавга
- в/** изпроводи – изпрати
- г/** изгнаник - бунтовник.

27. В кой от следните редове думите НЕ са антоними:

- а/** богат – беден
- б/** малък - голям
- в/** силен – слаб
- г/** предан - неблагодарен.

28. Кой от следните редове НЕ съдържа пароними:

- а/** икономичен - икономически
- б/** фон - фонд
- в/** неоправдан – онеправдан
- г/** писмена — писменост.

29 - 31. Какво означават следните фразеологични словосъчетания:

29. ни лук ял, ни лук мирисал :

- а/** привидно невинен
- б/** прекалено фин
- в/** неуверен
- г/** изискан.

30. одрал е кожата / на някого/:

- а/** държал се е много зле
- б/** много прилича на него
- в/** проявил е насилие към него
- г/** злепоставил го е.

31. от устата си съм отделял:

- а/** ял съм заедно с някого
- б/** делил съм с някого всичко, което имам
- в/** лишавал съм се в името на нещо
- г/** хранил съм някого, който е бил болен.

32. В кой от следните примери „си“ НЕ е местоимение:

- а/** Разчитам само на себе си.
- б/** Обичам работата си.
- в/** Иване, ти ли си?
- г/** Ще попитам колегите си.

33. В кой от следните примери неправилно е употребена форма за множествено число на съществителното име:

- а/** два кръга
- б/** петима ученици
- в/** трима юнака
- г/** шест коня.

34. В кой от следните случаи НЕ е допусната правописна грешка:

- а/** неразбирам
- б/** не разбирайки
- в/** не разбран
- г/** не разбиращ.

35. Каква синтактична служба изпълняват местоименията в изречението *Казах им да ме почакат*.

36. В кой ред изречението не е със съставно сказуемо:

- а/** Непознатият не може да отговори. .
- б/** С тебе ще продължим да разговаряме за това.
- в/** Още вчера трябваше да тръгнеш.
- г/** Вчера ти ми трябваше да си решим задачите.

37. Изречението *Пиеха вино, за да приспят грижите си, смееха се, за да прикрият страха.* съдържа:

- а/** 2 главни и 2 подчинени обстоятелствени изречения
- б/** 2 главни и 2 подчинени допълнителни изречения
- в/** 4 главни изречения
- г/** 1 главно и 3 подчинени изречения.

38. Кое изречение се различава от останалите по състав:

- а/** Както си заседаваха, вратата се отвори и вътре се вмъкна едно странно лице.
- б/** По плахата му физиономия се разбра, че е дошло тук по погрешка,
- в/** Мъжът се дръпна малко назад, свали страхливо шапка и каза нещо.
- г/** Тая неблагоприятна личност имаше загоряло и небръснато от няколко дни лице, потна, невчесана коса, безцветен плах поглед, месести уши, чорлави мустаци и огромно долно чене, изпълващо изцяло устата му.

39 - 40. Определете вида на изреченията по състав:

39. *Който пее, зло не мисли.* (.....)

40. *Знаехме, че той ще дойде непременно.* (.....)

41. Чрез пасажа „Румъния им даваше гостоприемство, но гостоприемство, което дава пустият морски бряг на изхвърлените от бурите мореходци...” Вазов цели да постигне внушението, че:

- а/** Румъния е пустинна страна
- б/** Румъния е втора родина за хъшовете
- в/** Румъния е приютила телата им, но не и душите им
- г/** Румъния е нецивилизована страна

42. Кой герой от повестта „Немили-недраги” е наречен от автора „мечтател, идеалист и ветреник”?

43. Кой от следните цитати е илюстрация за жертвоготовността на опълченците:

- а/** „Върхът отговори с други вик: ура!”
- б/** „всякой гледа само да бъде напред/ и гърди геройски на смърт да изложи”
- в/** „патроните липсват, но волите траят”
- г/** „всяко нещо - удар, всяка душа - плам”

44. За какво качество на Неновица НЕ свидетелстват мислите: „Добро би било да не плащаме на работниците... А нам всеки трябва да плаща...”:

- а/** разумност
- б/** алчност
- в/** скъперничество
- г/** господарска арогантност

45. На кои двама герои от повестта „Немили-недраги” принадлежат репликите: „ - Кой си? - Твой син!”

46. Кое от следните твърдения НЕ се отнася към повестта „Маминото детенце”:

- а/** Разкрива недъзите на чорбаджийската класа,
- б/** Поставя проблема за формирането на младата личност,
- в/** Изобразява живота на типичното българско семейство през епохата на Възраждането,
- г/** Представя добродетелите на българката чрез образа на Пенка.

47. На какво заглавие за съчинение разсъждение съответства тезата:

Повестта разказва за тежката участ на българските хъшове, принудени да живеят в лишения, в мизерия и нищета. Страданието е белязало не само бита и делника им. Болката от раздялата с родното измъчва душите им. В чуждата страна изгнаниците са самотни и несигурни, а непокорният им дух се терзае от незавидната орис да мизерстват далеч от близки и роден дом вместо да участват в борбата за свобода.

48. Изразът „бащино огнище” е:

- а/** метафора
- б/** метонимия
- в/** синекдоха
- г/** сравнение

49. Първата среща на баба Илийца с бунтовника изпълнява ролята на:

- а/** кулминация на художествения текст
- б/** завръзка на художествения текст
- в/** експозиция на текста
- г/** епilog

50. В стиховете „Език свещен на моите деди/език на мъки, стонове вековни...” Иван Вазов е използвал:

- а/** антитеза
- б/** анафора
- в/** алитерация
- г/** алегория

51. В кой от следните стихове НЕ е използван синтактичен паралелизъм:

- а/** „щикът се пречупва, гърдите оставят”
- б/** „идат като тигри, бягат като овци”
- в/** „кат демони черни над черний рояк”
- г/** „щурмът е отчаян, отпорът е лют”

52. Кои от изброените понятия НЕ са антоними в контекста на одата „Българският език“:

- а/ хули гадки - звуци сладки
- б/ мощ – разкош
- в/ кал – блясък
- г/ песен - брътвеж

53. Подчертаният израз в стиха „...и в нашта история кат легенда грей“ е:

- а/ метонимия
- б/ сравнение
- в/ градация
- г/ метафора

54. В одите „Опълченците на Шипка“ и „Българският език“ авторът е ръководен от намерението си:

- а/ да утвърди българския героизъм
- б/ да защити националното достойнство
- в/ да възпее националноосвободителната борба
- г/ да разкрие националните добродетели

55. Кое от следните разбираня за живота и смъртта е съзвучно с идейно-философските послания на Ботевата творба „На прощаване“:

- а/ Животът е дар и човекът е длъжен да живее независимо от всичко,
- б/ Смъртта е страшна и мисълта за нея е потискаща,
- в/ Избралият пътя на борбата трябва непременно да умре.
- г/ Животът в робство е невъзможен за духовно свободния човек, а смъртта предопределя безсмъртието му.

56. Историята, разказана от Иван Вазов в творбата „Една българка“, изглежда достоверна на читателя, защото:

- а/ героинята е назована по име – Илийца
- б/ назовано е селото, от което е героинята – Челопек
- в/ са посочени точното време, място и историческото събитие, случило се тогава
- г/ авторът разказва като очевидец

57. Странджата страда силно в предсмъртните си часове, защото:

- а/ не умира в битка за свободата на родината
- б/ умира далеч от близките си
- в/ е огорчен, че другарите му са го изоставили
- г/ физическите му страдания са непоносими

58. Кое от следните състояния на духа е напълно непознато за Македонски:

- а/ авантюризъм
- б/ себелюбие
- в/ властолюбив
- г/ малодушие

59. Събитията във II част на разказа „Една българка“ предшестват събитията, описани в I част. Как се нарича този похват?

.....

60. Коя дума трябва да се напише на празното място в цитата: „българин е, тръгнало е за християнската курбан да става“